

Kaupungin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Kaupunginhallitus 21.03.2022 § 91
1431/00.01.04.00/2022

Valmistelija

Henkilöstöjohtaja Christina Söderlund, christina.soderlund@salo.fi, 02 778 2103, sisäisen tarkastaja Sari Laakso, sari.m.laakso@salo.fi, 02 778 2012

Hallintosäännön 8 §:ssä on määritelty, että kaupunginhallitus huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginjohtaja vastaa (§ 23) kaupungin strategisesta suunnittelusta, kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisestä kehittämisestä, valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä tietoturvallisuuden kokonaisuudesta.

Esimiesten yleisistä tehtävistä on määrätty hallintosäännön 27 pykälässä. Esimiehet vastaavat toimialojen, palvelualueiden, palveluiden ja muiden yksiköiden välisestä sisäisestä yhteistyöstä, viestinnästä, kehittämisestä ja työyhteisön hyvinvoinnista sekä sisäisestä valvonnasta, tulojen perinnän varmistamisesta ja riskien hallinnasta.

Hallintosäännössä on luku 11 sisäinen valvonta ja riskien hallinta, jossa kokonaisuudessa määritellään tarkemmin vastuut asiassa.

98 § Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

- hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
- vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan
- valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti
- vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
- antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä, sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

99 § Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Raportointi tulee toimittaa hyväksytyyn raportointikäytännön mukaisesti.

100 § Kaupunginjohtajan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginjohtaja

- hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta

- vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta
- antaa tarkastuslautakunnalle vuosittain selvityksen, miten sisäistä tarkastusta on ohjeistettu ja sen toimintaa seurattu ja hyödynnetty

101 § Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Toimialajohtajat, liikelaitoksen johtaja sekä palvelualueiden ja palveluiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan, palvelualueillaan ja palveluissaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

102 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kaupunginhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt vuonna 2013 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet (Kv 12.12.2013 § 167) ja näiden pohjalta on kaupunginhallitus hyväksynyt yksityiskohtaisemman sisäisen valvonnan ohjeen vuonna 2014 (Kh 11.8.2014 § 338) Kaupunginhallitus on hyväksynyt vuonna 2017 riskienhallinnan toimintaohjeen (6.2.2017 § 39).

Kaupunginhallituksen hyväksymässä riskienhallinnan toimintaohjeessa tavoitteeksi on määritelty, että riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat osa koko kaupungin toimintavuoden aikaisia prosesseja ja osa jokapäiväistä toimintaa. Käytännön riskienhallintatyötä tehdään toimialoilla esimiesten toimesta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseen on kiinnitetty erityistä huomiota viime vuosina.

Riskienhallintatyötä on jatkettu työstämällä yhtenäistä riskienhallintasuunnitelmataulukkoa koko kaupungin osalta. Riskienhallintasuunnitelmat laadittiin ensimmäisen kerran kattavasti kaikkia palvelualueita koskien vuoden 2020 aikana osaksi vuoden 2021 talousarviota. Vuoden 2022 talousarvion laadinnan yhteydessä palvelualueet päivittivät riskienhallintasuunnitelmansa ja ne olivat osana talousarviota tiedoksi lautakunnille. Riskienhallintasuunnitelma on osa talousarvion laadintaprosessia. Tilinpäätöksen yhteydessä puolestaan palvelualueet raportoivat riskien mahdollisesta toteutumisesta. Näin riskienhallinta on osa koko vuoden toimintaprosessia.

Palvelualuekohtaisten riskienhallintasuunnitelmien perusteella riskienhallintatyöryhmä kokosi näkemyksensä koko kaupunkitasoisista riskeistä vuoden 2021 aikana. Yhteenvetoon nousivat vaikuttavuudeltaan ja todennäköisyydeltään eli riskiarvoltaan suurimmiksi arvioidut asiakokonaisuudet. Asiaa on käsitelty kaupunginjohtajan johtoryhmässä 2.2.2022 ja kaupunkitasoinen riskienhallintasuunnitelma toimitetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi oheismateriaalina.

Tavoitteena on edelleen koko kaupunkitasoisen riskienhallintaosaamisen kehittäminen ja tietoisuuden lisääminen. Riskienhallintasuunnitelmasta laaditaan konkreettinen toimenpideohjelma riskienhallinnan kehittämiseksi.

Vuoden 2021 tilinpäätökseen on laadittu sisäisen valvonnan selonteko, joka perustuu toimialoille laadittuun kyselyyn. Kysely toteutettiin ensimmäistä kertaa ja jatkossa sen toteuttamista kehitetään. Kyselyssä nousi esiin seuraavia kehittämiskohteita: tietojärjestelmien luotettavuus, tiedolla johtaminen, sisäisen valvonnan selkiyttäminen, hankintaosaamisen vahvistaminen, riskienhallintatyön konkretisoiminen, ulkoistettujen palvelujen seuranta ja valvonta sekä sopimusohjauksen kehittäminen. Kehittämistyötä jatketaan konkretisoimalla kyselyssä esiin nousseita havaintoja.

Esittelijä	Vt. Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kehittämistyön tämän hetkisen tilanteen.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	-